

УДК 123:45

Грищенко Євген Сергійович

студент факультету маркетингу

Київського національного економічного університету

імені Вадима Гетьмана

Грищенко Евгений Сергеевич

студент факультета маркетинга

Киевского национального экономического университета

имени Вадима Гетьмана

Hryshchenko Yevhen

Student of the Faculty of Marketing of the

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

**СТРУКТУРИЗАЦІЯ СУЧАСНОГО ЛЮДСТВА: “ЗОЛОТИЙ
МІЛЬЯРД” - “ГРУПА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ” - “ТРЕТІЙ СВІТ”
(ПОЛІТОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ)**

**СТРУКТУРИЗАЦИЯ СОВРЕМЕННОГО ЧЕЛОВЕЧЕСТВА:
“ЗОЛОТОЙ МИЛЛИАРД” - “ГРУППА ОБЕСПЕЧЕНИЯ” - “ТРЕТИЙ
МИР” (ПОЛИТОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ)**

**STRUCTURIZATION OF MODERN HUMANITY: “GOLDEN BILLION”
- “SUPPORT GROUP” - “THIRD WORLD” (POLITICAL ANALYSIS)**

***Анотація.** У роботі розглянуто способи та критерії класифікації країн. Виділено суть та історичні передумови сучасної структуризації світу. Розглянуто особливості та проблеми сучасної структуризації людства на основі різних підходів науковців. Описано систему відносин між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються, в тому числі вплив ТНК на слаборозвинені країни. Визначено місце України в сучасній структуризації людства.*

Ключові слова: золотий мільярд, група забезпечення, країни третього світу, інвестиції, колонія.

Аннотация. В работе рассмотрены способы и критерии классификации стран. Выделено суть и исторические предпосылки современной структуризации мира. Рассмотрены особенности и проблемы современной структуризации человечества на основе различных подходов ученых. Описана система отношений между развитыми странами и развивающимися странами, в том числе влияние ТНК на слаборазвитые страны. Определено место Украины в современной структуризации человечества.

Ключевые слова: золотой миллиард, группа обеспечения, страны третьего мира, инвестиции, колония.

Summary. The paper discusses the methods and criteria for the classification of countries. The essence and historical background of the modern structuring of the world is highlighted. The features and problems of modern structurization of mankind on the basis of various approaches of scientists are considered. The system of relations between developed countries and developing countries, including the influence of TNCs on the underdeveloped countries, is described. The place of Ukraine in the modern structurization of mankind has been determined.

Key words: golden billion, support group, third world countries, investments, colony.

Постановка проблеми. Економічна перевага розвинених країн дає їм змогу здійснювати свій вплив на країни, що розвиваються, яким відведена роль сировинного придатку та носіїв дешевої робочої сили для забезпечення добробуту «золотого мільярда», що провокує все більшу нерівномірність

розвитку різних регіонів світу та розрив у рівні життя населення цих регіонів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дану тему розглядали такі науковці-політологи як О. Ф. Самойлов, В.В. Козик, Д. Фіонік та інші.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Аналіз структуризації сучасного людства, передумови та результати. Дослідження відносин між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються.

Виклад основного матеріалу. Кожна з країн світу має своє неповторне обличчя, відрізняється від інших за політичними, економічними, демографічними, культурними й іншими ознаками. Різноманітність світу за національним складом, соціально-культурними особливостями збагачує його як спільну систему. Проте окремі країни можна об'єднати за деякими важливими спільними характеристиками. Це навіть і необхідно для здійснення наукового аналізу як світової економіки в цілому, так і економіки окремої країни.

Є декілька способів класифікації країн залежно від обраного критерію. Можна виокремити групи країн за розмірами території (великі, малі, держави-карлики), за чисельністю населення, соціально-політичним устроєм (монархії, республіки), рівнем економічного розвитку, географічним положенням.

На основі всіх цих класифікацій у сучасній науці поширеною є класифікація людства залежно від економічного розвитку певної держави, рівня життя її населення, спеціалізації у світовому господарстві, забезпеченості паливно-енергетичними ресурсами. Вчені виділяють такі класи: «золотий мільярд» (населення високорозвинених країн), «групи забезпечення» (населення країн, які перебувають на забезпеченні високорозвинених країн, що забезпечує їх високий економічний розвиток, інакше кажучи, населення нових індустріальних країн) та «третій світ» (населення країн з низьким рівнем соціально-економічного розвитку).

Поділ людства на «золотий мільярд» і «третій світ» відбувся після закінчення Другої світової війни. Індустріально розвинені європейські країни і США володіли різними територіями практично на всіх континентах. Ці території називалися колоніями. Війна завершилася не тільки перемогою над фашизмом, але і руйнуванням колоніальної системи. Колишні колоніальні світи трансформувалися в країни третього світу. Країнами першого світу вважалися розвинуті капіталістичні держави. Державами другого світу вважалися країни соціалістичного табору.

Концепція «золотого мільярду» пов'язана із сумарною кількістю населення групи високорозвинених країн на чолі зі США: США (311 млн.), Канада (34,3 млн.), Австралія (22,5 млн.), країни Євросоюзу (28 країн, сумарно 500 млн.), Японія (127,4 млн.), а також Ізраїлю та Південної Кореї і перспективами його зростання в XXI столітті [1]. Слід зауважити, що західні політики та бізнесмени відкрито про теорію "золотого мільярда" не висловлюються.

«Золотий мільярд» – це поняття, що відображає сучасний дисбаланс у рівні життя та споживання між населенням розвинених країн і країн, що розвиваються, в умовах обмеженості світових ресурсів. Теоретичним обґрунтуванням даної концепції виступає ідея англійського священика та науковця XVII–XVIII століть Томаса Мальтуса. Він уперше в історії звернув увагу і вказав на те, що населення Землі зростає в геометричній прогресії, а освоєння харчових ресурсів – в арифметичній і саме це, на його думку, у майбутньому може призвести до вичерпання всіх ресурсів, а також є причиною всіх істинних політичних потрясінь, війн та епідемій.

Країнами «золотого мільярду» або, інакше кажучи, розвиненими країнами з постіндустріальною моделлю економічного розвитку називають ті держави, уряд яких здатний забезпечити своїм громадянам комфортне і здорове життя на тлі безпечного навколишнього середовища. Ці держави входять в ОЕСР (Організація економічного співробітництва і розвитку).

Країни «золотого мільярду» в світовій економіці відіграють найважливішу роль. В основному в загальному валовому продукті їх частка становить понад 54%, а в світовому експорті - понад 70%. Серед держав такого рівня для національної економіки особливе значення мають ті, що входять до складу сімки (Канада, США, Німеччина, Великобританія, Франція, Японія та Італія). Перераховані розвинені країни забезпечують близько 51% всього експорту і 47% всього валового продукту в світі. Домінування серед них протягом останніх десятиліть зберігає США [3].

Розпад колоніальної системи після Другої світової війни перекроїв політичні карти всіх континентів. Утворилося безліч незалежних держав дуже низького рівня розвитку, оскільки країни-колонізатори тільки вивозили багатства колоній, нічого не даючи натомість. Так, Індія до початку п'ятдесятих років була абсолютно неписьменною - понад 90 відсотків населення не вміло читати і писати, зате Англія дуже наростила свої капітали за рахунок багатств цієї колонії [4].

Економічний розвиток в цей період був дуже нерівномірним по всьому світу. Звичайно, країни, що звільнилися від іноземного панування, прагнули будь-якими засобами скоротити розрив, що утворився. Таким чином, виділилась особлива група територій - нові індустріальні країни Азії та Америки. Населення, яке проживає на території цих країн називають «групами забезпечення», адже країни опинились у сфері особливих політичних чи економічних інтересів промислово розвинених країн, передусім США і Японії та отримували значну економічну допомогу від них.

До нових індустріальних країн належать Сінгапур, Тайвань, Гонконг, Республіка Корея, Малайзія, Таїланд та ін., які у 1970-ті рр. виокремились з числа країн, що розвиваються, і здійснили стрибок з «третього» в «перший» світ. З кінця 1980-х рр. до їх кола додалися Китай, Індія та країни

латиноамериканського регіону – Аргентина, Бразилія, Мексика, Чилі, Уругвай та ін.

Запорукою стрімкого прориву нових індустріальних країн на світові ринки стали ефективна реалізація ними експортоорієнтованої моделі економічного розвитку, активна участь іноземного інвестиційного-кредитного капіталу та інтенсивний розвиток сучасних високотехнологічних галузей економіки.

Спільною для всіх нових індустріальних країн рисою є велика увага, яку вони приділяють розвитку освіти і науки, сучасним технологічним інноваціям і нарощуванню людського потенціалу. Нові індустріальні країни дуже приваблюють транснаціональний бізнес дешевизною робочої сили та її високою професійною кваліфікацією, значними сировинними ресурсами, розвитком фінансово-банківського та страхового секторів економік, а також створенням сприятливого середовища для міжнародного бізнес-середовища.

Термін «країни третього світу» з'явився в другій половині двадцятого сторіччя для позначення держав, які не брали участь у так званій гонці озброєнь, розпочатої через двадцять років після закінчення Другої світової війни.

Країни «третього світу» - це колишні колонії. У 1947 році уряд Великобританії надав незалежність Індії, своїй колишній колонії. У цей же рік Франція вивела свої війська з Сирії та Лівану. Американці відмовилися від своїх претензій на територію Філіппінських островів. В цілому на карті світу з'явилося більше сотні нових держав. Здобувши незалежність, ці країни отримали можливість будувати своє життя і розвиватися відповідно до своїх національних та історичних традицій.

Сучасним розумінням цього словосполучення «третій світ» ми зобов'язані французу Альфреду Сови, що опублікував в 1952 році свою статтю в одному з популярних на той момент друкованих видань. У своїй роботі Сови порівняв поняття країн третього світу (розвиваються) з

поняттям третього стану людей в традиційному суспільстві. Тому основною ознакою країн третього світу з 80-х років 20 століття став вважатися низький рівень доходу на душу населення, відсталість в області економіки, політики та промисловості від інших світових держав [2].

Країни «третього світу» - це країни з низьким рівнем соціально-економічного розвитку. Основними ознаками таких держав на сьогоднішній день є: відсутність або слабкий прояв демократії, нестабільна ринкова економіка, відсутність соціальних прав людини і гарантій. До таких країн належать всі держави Південної Америки, Африки і більшість держав Азії. Для них характерна застаріла модель економіки, низький рівень доходу населення, слабка система освіти. За деякими даними, 20% всього дорослого населення Африки в даний час залишається безграмотним.

Визначальну роль в економіці багатьох з цих держав досі має розвиток сільського господарства та народних промислів. У число найбільш відстаючих у розвитку країн світу входять: Ефіопія, Танзанія, Лаос, Сомалі, Гондурас, Гватемала. Слід сказати, що більшість країн, що розвиваються, знаходяться переважно у Південній Африці і перебувають в даний момент у тяжкому становищі. Дані держави не можуть забезпечити своїх жителів можливістю нормально харчуватися, мати дах над головою, отримувати своєчасну медичну допомогу, відвідувати навчальні заклади. Смертність в таких країнах від голоду, епідемій і вбивств надто висока.

Жителі економічно сприятливих регіонів і країн благополучно користуються всіма благами цивілізації і прагнуть до фінансової незалежності, в той час як частина представників людського роду продовжує проживати у вкрай несприятливих умовах тропічних лісів або крайньої півночі.

Сутність понять «золотий мільярд», «група забезпечення», «країн третього світу» полягає в системі відносин між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються. Економічна перевага перших дає їм змогу

здійснювати свій вплив на країни, що розвиваються, яким відведена роль сировинного придатку та носіїв дешевої робочої сили для забезпечення добробуту «золотого мільярда».

Суть «золотого мільярда» полягає в тому, щоб будь-якими шляхами забезпечити доступ обмеженої кількості населення планети, а саме населення розвинених країн Заходу («золотого мільярда») до сировинних та енергетичних ресурсів планети. Більшість з цих сировинних ресурсів перебуває на території країн «третього світу», які в подальшому приречені на жебрацьке існування в ролі сировинних колоній і місць складування промислових відходів.

Забезпечення доступу країн «золотого мільярда» до сировинних та енергетичних ресурсів відбувається у досить простий спосіб. Для початку проводиться ідеологічна обробка найактивнішої частини національної еліти тієї чи іншої країни з метою забезпечення її прозахідної орієнтації. Далі країні пропонується фінансова допомога для розв'язання економічних і соціальних проблем. Зазвичай, цю роль відіграють Міжнародний валютний фонд і Всесвітній банк. При цьому варто зауважити, що ця допомога, як правило, надається не у вигляді грошей, а у вигляді так званих зв'язаних кредитів, коли значна частина наданих грошей повинна бути обов'язково витрачена на купівлю харчових або промислових товарів із країн Заходу. При цьому, ці товари є далеко не найкращої якості.

Як результат таких дій, досягаються відразу дві мети: країна потрапляє у фінансову залежність від високорозвинених країн та підриваються основи національної економіки, адже потік іноземних товарів призводить до банкрутства вітчизняних промислових підприємств. Внаслідок таких дій у країні зростає рівень безробіття і соціальна напруга, що підриває довіру населення до національного уряду.

Наступним кроком є придбання транснаціональними корпораціями акцій найважливіших державних підприємств. Слід зазначити, що пріоритет

надається сировинним і видобувним галузям економіки і все це презентується як інвестиції в розвиток національної економіки.

За останні півстоліття американські промислові компанії та банки (та інші західні корпорації) активно вкладали інвестиції в бідні регіони Африки, Азії та Латинської Америки. Ці ТНК приваблювали багаті природні ресурси, висока віддача від робочої сили, що низько оплачувалася, майже повна відсутність податків, екологічного регулювання, інструкцій для працівників та охорони праці.

Витісняючи місцеве населення із землі та розорюючи його, корпорації створюють перенасичені ринки праці, де люди у відчаї змушені переселятись у міські нетрі для того, щоб працювати за мізерні зарплати, дуже часто при цьому порушуючи закони цих країн про мінімальну заробітну плату. Наприклад, на Гаїті корпоративні гіганти на кшталт Disney, Wal – Mart, J. C. Penny платять робітникам 11 центів за годину. США – одна з небагатьох країн, що відмовилися підписати Міжнародну конвенцію про заборону дитячої та примусової праці [5]. Така позиція виходить з активного використання дитячої праці американськими корпораціями у «третьому світі» та самих США, де 12-річні діти є жертвами великої кількості травм і нещасних випадків на виробництві, а отримують зарплату нижчу від мінімального рівня.

Американська зарубіжна допомога зазвичай надходить одночасно з інвестиціями ТНК. Вона субсидіює створення інфраструктури, необхідної корпораціям в «третьому світі»: портів, автомобільних доріг, нафтопереробних заводів. Допомога, яку отримують уряди «третього світу», супроводжується додатковими рамками. Зазвичай, вона повинна бути витрачена на американські продукти, а країна-отримувач має надати інвестиційні переваги американським компаніям, зміщуючи вживання з вироблених у країні товарів і продуктів на імпортовані, породжуючи таким чином ще більшу залежність, голод і борг. Значна частина допомоги ніколи

не доходить до місяця призначення, осідаючи прямо в кишенях корумпованих чиновників у країнах-отримувачах.

Допомога надходить і з інших джерел. 1944 року було створено Всесвітній банк і Міжнародний валютний фонд. Право прийняття рішень в обох організаціях визначається фінансовим внеском країни. Як найбільший донор, США мають головний і вирішальний голос. Слідом ідуть Німеччина, Японія, Франція та Великобританія.

Передбачається, що Всесвітній банк та МВФ мають допомагати країнам у їхньому розвитку. А на практиці відбувається зовсім по-іншому. Бідна країна бере гроші в борг у Всесвітнього банку для розвитку будь-якого сектору її економіки. Якщо вона не може повернути борг Всесвітньому банку через зменшення експорту або з іншої причини, вона знову змушена брати у борг, на цей раз у МВФ. А МВФ нав'язує «програму структурних перетворень», відповідно до якої країна-боржник змушена зменшити податки на ТНК, зменшити зарплати і не робити жодних кроків щодо захисту місцевих підприємств від зарубіжного імпорту чи взяття їх під контроль. На країни-боржники здійснюють тиск, аби вони провели приватизацію, продаючи за скандально низькими цінами свої державні шахти, залізниці, комунальні підприємства приватним корпораціям.

Їх змушують відкривати свої ліси для вирубки, а землю – для відкритих розробок, незважаючи на екологічні збитки. Країни-боржники також змушені скоротити видатки та субсидії на охорону здоров'я, освіту, транспорт і сільське господарство для того, щоб більше грошей можна було витратити на виплату боргу. Коли уряди таких країн змушують вирощувати товарні культури на експорт, вони стають все менш здатними прогодувати власне населення. Відбувається справжня економічна та політична колонізація країни. Причому, сучасні колонізатори зовсім не дбають про добробут і благоустрій країни та її населення, а їхнім головним завданням є

доступ до природних і сировинних ресурсів і вивезення сировини для своєї промисловості.

Унаслідок втілення такої політики ми можемо бачити як останніми роками стрімко зростає потік біженців, які змушені залишати свої домівки в пошуках кращої долі та роботи. Природно, що ці люди їдуть до розвинених країн, де на них ніхто не чекає і найчастіше їм доводиться змиритися з участю вигнанців долі.

Зростання потоку біженців і переселенців – це той вимушений бік цієї політики, який нині є однією з найгостріших і найбільш термінових проблем сучасності. Що ж стосується досягнень науково-технічного прогресу, то вони є привілеєм країн «золотого мільярда», тоді як решта країн відкидається назад до рівня середньовіччя.

Серед інших засобів впливу на країни «третього світу» виділяють: інформаційну обробку населення національної держави, і передусім його національної еліти. Основна ідея цієї обробки полягає в дискредитації традиційної системи цінностей і національної культури, які є головним гальмом соціального й економічного прогресу країни. При цьому, дуже частим та ефективним прийомом є підкуп тієї частини національної еліти, яка здатна впливати на прийняття й ухвалення найважчих рішень; економічна та фінансова експансія, яка спрямована на зруйнування національної економіки, , створення залежності даної країни від зовнішніх інвестицій [2].

Що стосується нових індустріальних країн, населення якого відноситься до так званої «групи забезпечення», то політика високорозвинених країн щодо цих держав була дещо іншою, позитивно вплинула на їх економіку і стала одним із чинників стрімкого розвитку.

Країни опинились у сфері особливих політичних чи економічних інтересів промислово розвинених країн та для неї робилося все можливе, аби забезпечити високу стабільність і високу лояльність її населення до

економічної системи капіталізму. Так США діяли після Другої світової війни - надавали різноманітну допомогу і підтримку Західній Німеччині та Японії з метою перетворення їх у головні центри протидії поширенню соціалізму на Західну Європу та Південно-Східну Азію. США, оголошуючи зоною особливих національних інтересів Південну Корею і Тайвань, хотіли перетворити їх в головні країни, які б протистояли комуністичному впливу з боку КНР, Корейської Народно-Демократичної республіки та Соціалістичного В'єтнаму. Південній Кореї і Тайваню надавалася величезна економічна допомога та військова підтримка. За період 1950-1990 років Тайвань отримав іноземних капіталовкладень понад 24 мільярди доларів США. Під час фінансової кризи 1998 року США та інші розвинуті країни через міжнародні фінансові організації надали Південній Кореї позик обсягом майже 70 мільярдів доларів США. У сферу економічних та політичних інтересів США потрапили також окремі країни Латинської Америки, і передусім Мексика. У 1995 році для підтримки фінансової стабільності США виділили Мексиці 50 мільярдів доларів, Причому 20 мільярдів надійшло зі спеціального президентського фонду стабілізації.[6] Країни Південно-Східної Азії були і є сферою особливих економічних та політичних інтересів США, Японії та інших промислово розвинутих країн.

Крім того, структурна перебудова економіки, що розпочалася у високорозвинених країнах завдяки науково-технічній революції в 50-60-х роках, торкнулася і населення «групи забезпечення» Транснаціональні корпорації промислово розвинених країн швидко освоїли виробництво автомобілів, напівпровідників, обчислювальної техніки, побутової електроніки не тільки в межах країни базування, але й в країнах, що розвиваються. Залучення ТНК до індустріалізації виявилось найбільш значним у тих країнах, які раніше за інших перейшли до експортоорієнтованої моделі розвитку національної економіки і створили

сприятливий клімат для іноземних інвестицій (це були НІК першого покоління).

Південноазіатські країни були сферою особливих інтересів японських ТНК, які створювали тут свої численні філії, спираючись на дешеву, працелюбну та дисципліновану робочу силу зі схожим на японський менталітетом та близьке розташування країн регіону. У 80-х роках прямі інвестиції в економіку нових індустріальних країн становили понад 40 % усіх прямих капіталовкладень, що їх здійснювали промислово розвинуті країни в економіку країн, що розвиваються [7].

До якого з класів сучасного людства належить Україна є досить неоднозначним питанням, оскільки експерти та вчені розходяться у своїх думках.

Деякі експерти вважають, що на сьогоднішній день наша країна знаходиться поруч з африканськими державами та країнами «третього світу», на зразок Монголії чи Пакистану. Однак, якби парадоксально це не звучало, навіть ці країни по деяких показниках економіки випереджають Україну. Наприклад, Колумбія, як держава «третього світу», викликає негативні асоціації з нелегальними наркотрафіками і підвищеним рівнем злочинності. Але ця країна за рівнем залучення інвестиційних коштів входить у 20-ку. Також Україну за рівнем розвитку економіки обходить Монголія. Адже тут знаходиться найперспективніший ринок збуту.

Держави, які є інвестиційно привабливими визначалися експертами за наступними показниками: ВВП, інвестиційний клімат, рейтинги галузей економіки, дані офіційних статистик країн і Світового банку.

Відповідно до цих параметрів Україна знаходиться на 89 сходинці за рівнем привабливості для залучення інвестицій і має валовий внутрішній продукт на позначці 7,5 тисяч доларів на душу населення [8]

Згідно з дослідженням центру Heritage Foundation спільно з газетою Wall Street Journal Україна перестала бути вільною країною. У рейтингу

свободи за 2016 рік наша країна потрапила до категорії "невільних держав", отримавши 46,8 балів[9]. Цьому передувало зниження рейтингу свободи слова. За версією центру Heritage Foundation ми посіли 162-у позицію з 178 можливих. На жаль, Україна за рівнем свободи економічної діяльності опустилася на останнє місце серед європейських країн.

У рейтингу демократії (Democracy Index 2015) Україна посіла 87-е місце із 165 і пропустивши вперед не тільки пострадянські демократії, але і такі африканські країни, як Гамбія [10].

Багато наших сусідів за основними рейтингами - розорені громадянськими війнами країни «третього світу», з вкрай високим рівнем злочинності і малоосвіченим населенням.

Однак, незважаючи на згадані вище рейтинги, українці вигідно відрізняються від папуасів, банту або зулусів. У нас не поширені людські жертвоприношення, порівняно низький рівень вбивств і зґвалтувань.

Крім того, відповідно до статистики ООН індекс людського розвитку в Україні вищий, ніж в цілому по світу, а індекс освіти - один з найвищих. За рівнем освіти громадян ми випереджаємо Швейцарію, Великобританію і Японію [11]. Іншими словами, в плані освіти ми вигідно виділяємось серед країн «третього світу», що ставить під сумнів нашу належність до цієї категорії.

Відомий економіст Е.Райнерт. вважає, що Україна не належить до країн «третього світу». На його думку, Україна борсається поміж залишками радянської економіки і неоліберальними ідеями, які пропонують західні країни. Основна проблема – конфлікт декількох ідеологій управління країною і груп, які їх відстоюють. Зараз політичним елітам України вкрай важливо виробити консенсус щодо того, як функціонує світ навколо і яке місце в ньому України. Райнерт переконаний, що Україна - країна другого світу, яка втрачає своє виробництво і стоїть на роздоріжжі. Питання в тому, що вже зараз нам доведеться вибирати, у бік якого світу

рухатися, і важливо, щоб це питання ми вирішували самі, а не хтось за нашою спиною. В Україні, за словами вченого, багато освічених молодих людей, які з однаковим успіхом можуть знайти роботу і в Україні, і за її межами. І важливо зараз їх зберегти, інакше разом з ними Україна втратить те, що майже неможливо відновити [12].

Отже, саме в руках молодого покоління та сучасної політичної еліти лежить майбутнє нашої держави, яке чітко визначить до якож ж класу сучасного людства ми належимо. Те як ми використаємо фінансову допомогу країн Заходу залежить від нас, і саме це визначить чи будемо ми країною «третього світу», чи послідуємо прикладу нових індустріальних країн і зробимо величезний стрибок економічного розвитку і долучимось до країн «групи забезпечення», адже наш потенціал, наш рівень людського розвитку і освіти дозволяють втілити такий прорив у життя.

Висновки. Концепції «золотого мільярда», «групи забезпечення», «третього світу» являють собою доволі складне поєднання ідей геополітики та геоekonomіки. Їх суть полягає в економічному домінуванні високорозвинених країн над слаборозвиненими. Нині економіки, що розвиваються, сприймаються державами-лідерами як об'єкт потенційного впливу, мета якого – у захисті власних економічних інтересів. У цьому аспекті сучасна доктрина глобалізму майже нічим не відрізняється від класичної доктрини колоніалізму.

Стрімке зростання чисельності населення Землі змушує країни брати до уваги вплив демографії на екосистему планети. Потреби зростають у геометричній прогресії, а ресурси мають обмежений характер. Тому основною причиною появи понять «золотий мільярд», «групи забезпечення», «третього світу» стала проблема обмеженості природних ресурсів і контролю за їхнім використанням з боку розвинених країн.

Роль країн, що належать до поняття «золотий мільярд» полягає у визначенні стратегії розвитку світової економіки. Країнам, що не належать

до «золотого мільярда», відводиться роль сировинного придатку, постачальника дешевої робочої сили та об'єктів для просування так званих західних цінностей.

Література

1. Концепція "золотого мільярда" як теоретична основа глобалізації / О. Ф. Самойлов // Проблеми міжнародних відносин. - 2014. - Вип. 8. - С. 46-59.
2. Країни третього світу: їх проблеми та особливості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://faqukr.ru/novini-ta-suspilstvo/60952-kraini-tretogo-svitu-ih-problemi-ta-osoblivosti.html>
3. Розвинені країни світу: їх особливості та основні пріоритети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lestylefou.xyz/suspilstvo/64704-rozvineni-kraini-svitu-ih-osoblivosti-ta-osnovni.html>
4. Нові індустріальні країни: список і опис [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lestylefou.xyz/suspilstvo/62574-novi-industrialni-kraini-spisok-i-opis.html>
5. Конвенция о запрещении и немедленных мерах по искоренению наихудших форм детского труда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/convention182.shtml
6. Нові індустріальні країни [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Нові_індустріальні_країни
7. Козик В.В. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини / В.В. Козик // "Нові індустріальні країни" у системі світового господарства – 2003.

8. ТОП-12 країн третього світу, які вже обганяють Україну [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://marionetki.net/ТОП-12-країн-третього-світу-які-вже-обга/>
9. Рейтинг стран мира по уровню экономической свободы [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gtmarket.ru/ratings/index-of-economic-freedom/index-of-economic-freedom-info>
10. Индекс демократии [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.actualitix.com/country/wld/ru-democracy-index.php>
11. Дмитро Фіонік. Чому Україна - країна третього світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.finance.ua/ua/news/-/225555/chomu-ukrayina-krayina-tretogo-svitu>
12. Україна не в числі країн третього світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vse.media/ukrayina-ne-v-chisli-krayin-tretogo-svitu/>

References

1. The concept of the “golden billion” as the theoretical basis of the globalization / O. F Samoilov // Problems of international affairs. - 2014. - Vip. 8. - p. 46-59.
2. The countries of the third world: their problems and features [Electronic resource]. - Access mode: <http://faqukr.ru/novini-ta-suspilstvo/60952-kraini-tretogo-svitu-ih-problemi-ta-osoblivosti.html>
3. Developed countries of the world: their features and main priorities [Electronic resource]. - Access mode: <http://lestylefou.xyz/suspilstvo/64704-rozvineni-kraini-svitu-ih-osoblivosti-ta-osnovni.html>
4. New industrial countries: list and description [Electronic resource]. - Access mode: <http://lestylefou.xyz/suspilstvo/62574-novi-industrialni-kraini-spisok-i-opis.html>

5. The Convention on the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labor [Electronic resource]. - Access mode:
http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/convention182.shtml
6. New industrial countries [Electronic resource]. - Access mode:
https://uk.wikipedia.org/wiki/Нові_індустріальні_країни
7. Kozik V.V. International economics and international economic relations / VV Kozik // "New industrial countries" in the system of the world economy – 2003.
8. TOP-12 countries of the third world, which are already overtaking Ukraine [Electronic resource]. - Access mode: <https://marionetki.net/ТОП-12-країн-третього-світу-які-вже-обга/>
9. Rating of countries of the world in terms of economic freedom [Electronic resource]. - Access mode: <http://gtmarket.ru/ratings/index-of-economic-freedom/index-of-economic-freedom-info>
10. Democracy Index [Electronic resource]. - Access mode:
<http://www.actualitix.com/country/wld/ru-democracy-index.php>
11. Dmytro Fionik. Why Ukraine - the country of the third world [Electronic resource]. - Mode of access: <http://news.finance.ua/ua/news/-/225555/chomu-ukrayina-krayina-tretogo-svitu>
12. Ukraine is not among the countries of third world [Electronic resource]. - Access mode: <http://vse.media/ukrayina-ne-v-chisli-krayin-tretogo-svitu/>